

ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਸਲੇ ਦਾ ਹੱਲ ਫੌਜੀ ਟਕਰਾਅ ਰਾਹੀਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਅੱਜ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਸਲੇ ਦਾ ਹੱਲ ਫੌਜੀ ਟਕਰਾਅ ਰਾਹੀਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਯੂਕਰੇਨ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦਾ ਰਾਹ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫਿਨਲੈਂਡ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਲੈਗਜ਼ੈਂਡਰ ਸਟੱਬ ਨਾਲ ਵਿਆਪਕ ਗੱਲਬਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੀਆਂ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ, ‘ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਫਿਨਲੈਂਡ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਜ, ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਅਤੇ ਕੂਟਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ‘ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਮਸਲਾ ਇਕੱਲੇ ਫੌਜੀ ਟਕਰਾਅ ਰਾਹੀਂ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਚਾਹੇ ਯੂਕਰੇਨ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆ, ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਜਲਦੀ ਅੰਤ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵੱਲ ਹਰ ਯਤਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਾਂਗੇ।’ ਇਸ ਬਿਆਨ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਉਠਾਇਆ ਹੈ।

ਫਿਨਲੈਂਡ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਲੈਗਜ਼ੈਂਡਰ ਸਟੱਬ ਇਸ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ ਦਾ ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਰਾਜਸੀ ਦੌਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਹੀ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਆਪਣਾ ਦੌਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚਾਲੇ ਹੋਈ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਡਿਜੀਟਲਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ, ਸਥਿਰਤਾ, ਏਆਈ, 6ਜੀ ਟੈਲੀਕਾਮ, ਸਵੈਚੱਲ ਊਰਜਾ ਅਤੇ ਕੁਆਂਟਮ ਕੰਪਿਊਟਿੰਗ ਵਰਗੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ-ਫਿਨਲੈਂਡ ਰਣਨੀਤਕ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ‘ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣੀ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉੱਚ-ਤਕਨੀਕੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਨਵੀਂ ਉਰਜਾ ਦੱਸਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ‘‘ਏਆਈ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 6ਜੀ ਟੈਲੀਕਾਮ ਤੱਕ, ਸਵੈਚੱਲ ਊਰਜਾ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਕੁਆਂਟਮ ਕੰਪਿਊਟਿੰਗ ਤੱਕ, ਇਹ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਸਾਡੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਉੱਚ-ਤਕਨੀਕੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਗਤੀ ਅਤੇ ਉਰਜਾ ਦੇਵੇਗੀ।’’ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਾਰਤ-ਯੂਰਪੀਅਨ ਯੂਨੀਅਨ ਮੁਕਤ ਵਪਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਵੀ ਚਰਚਾ ਹੋਈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਮਝੌਤਾ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਫਿਨਲੈਂਡ ਵਿਚਕਾਰ ਵਪਾਰ, ਨਿਵੇਸ਼ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਸਹਿਯੋਗ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾਵਾ ਦੇਵੇਗਾ।

ਫਿਨਲੈਂਡ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਦੌਰੇ ਰਾਹੀਂ ਵਪਾਰ, ਨਿਵੇਸ਼ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦੁਵੱਲੇ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਆਪਣਾ ਉਦੇਸ਼ ਦੱਸਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਨੇਸ਼ਨਜ਼ ਸਿਕਿਓਰਿਟੀ ਕਾਊਂਸਲ ਵਿੱਚ ਪੱਕਾ ਸਥਾਨ ਦੇਣ ਦਾ ਵੀ ਪੂਰਾ ਸਮਰਥਨ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਅੱਜ ਦੀਆਂ ਭੂ-ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਹਕੀਕਤਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀਆਂ ਹੋਣ।

ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਆਪਸੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਸਹਿਯੋਗ ਵਰਗੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ‘ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਹੋਈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਨੇ ਫਿਨਲੈਂਡ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ-ਉਨਮੁਖੀ ਦੱਸਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਸਬੰਧ ਸਿਰਫ ਵਪਾਰ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਗੇ ਬਲਕਿ ਤਕਨਾਲੋਜੀ, ਊਰਜਾ ਅਤੇ ਡਿਜੀਟਲ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਵੀਆਂ ਉਚਾਈਆਂ ਛੂਹਣਗੇ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਯੂਰਪੀਅਨ ਯੂਨੀਅਨ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਫਿਨਲੈਂਡ ਯੂਰਪੀਅਨ ਯੂਨੀਅਨ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਨੇ ਭਾਰਤ-ਈਯੂ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿਸ਼ਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਣਨੀਤਕ ਕਦਮ ਦੱਸਿਆ ਜੋ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਸ ਗੱਲਬਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਿਨਲੈਂਡ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਗਹਿਰੇ ਹੋਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਤਰੱਕੀਆਂ ਦੀ ਤਾਰੀਫ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫਿਨਲੈਂਡ ਇਸ ਵਿੱਚ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਦਾ ਇਹ ਬਿਆਨ ਅੱਜ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਤਣਾਅ ਭਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਯੂਕਰੇਨ-ਰੂਸ ਯੁੱਧ ਲਗਾਤਾਰ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਇਸਰਾਈਲ-ਇਰਾਨ ਵਰਗੀਆਂ ਤਣਾਅ ਵਾਲੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਬਣੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ‘ਤੇ ਭਾਰਤ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦੇਣਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੋਂ ਹੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਰਾਹ ਅਪਣਾਉਂਦਾ ਆਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੱਚਾਂ ‘ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਹੈ।

ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਛੇੜ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਪੈਗਾਮ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਫਿਨਲੈਂਡ ਵੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਸਾਥ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚਾਲੇ ਹੋਈ ਇਹ ਮੀਟਿੰਗ ਨਾ ਸਿਰਫ ਦੁਵੱਲੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਰਹੀ ਬਲਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ ਵੀ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸੁਨੇਹਾ ਬਣ ਗਈ ਹੈ।

Cee7NEWS ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਪਰ ਦੇਸ਼ ਕੋਲ

ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤੀਖੇ ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ‘ਸਮਝੌਤਾਵਾਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ’ ਆਖਿਆ ਹੈ।

ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤੀਖੇ ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ‘ਸਮਝੌਤਾਵਾਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ’ ਆਖਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਅੱਜ ਮਜ਼ਬੂਤ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਬਹੁਤ ਲੋੜ ਹੈ ਪਰ ਦੇਸ਼ ਕੋਲ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਆਗੂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਿੱਤਾਂ ਅਤੇ ਰਣਨੀਤਕ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਨੂੰ ਤਿਲਾਂਜਲੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਤਣਾਅ ਅਤੇ ਹਿੰਦ ਮਹਾਸਾਗਰ ਵਿਚ ਵਾਪਰੀ ਤਾਜ਼ਾ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ।

ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਐਕਸ (ਪਹਿਲਾਂ ਟਵਿੱਟਰ) ਅਕਾਊਂਟ ਉੱਤੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਦੁਨੀਆ ਇੱਕ ਅਸਥਿਰ ਦੌਰ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਤੂਫਾਨੀ ਸਮੁੰਦਰ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਤੇਲ ਸਪਲਾਈ ਗੰਭੀਰ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੀਆਂ ਤੇਲ ਦਰਾਮਦਾਂ ਦਾ 40 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਿੱਸਾ ਸਟ੍ਰੇਟ ਆਫ ਹਾਰਮੁਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਐਲਪੀਜੀ ਅਤੇ ਐਲਐਨਜੀ ਲਈ ਹਾਲਾਤ ਹੋਰ ਵੀ ਖਰਾਬ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਿੰਦ ਮਹਾਸਾਗਰ ਵਿਚ ਇੱਕ ਈਰਾਨੀ ਜੰਗੀ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਡੁੱਬਣ ਨਾਲ ਸੰਘਰਸ਼ ਸਾਡੇ ਆਂਗਣ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ ਫਿਰ ਵੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਚੁੱਪ ਹਨ।

ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿਚ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਪਣਡੁੱਬੀ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੇ ਤੱਟ ਨੇੜੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ

ਪਾਣੀਆਂ ਵਿਚ ਇੱਕ ਈਰਾਨੀ ਜੰਗੀ ਜਹਾਜ਼ ‘ਆਈਰਿਸ ਡੇਨਾ’ ਨੂੰ ਟਾਰਪੀਡੋ ਨਾਲ ਡੁਬੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਜਹਾਜ਼ ਭਾਰਤ ਵੱਲੋਂ ਆਯੋਜਿਤ ‘ਮਿਲਾਨ’ ਜਲ ਸੈਨਾ ਅਭਿਆਸ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਹਮਲੇ ਵਿਚ 87 ਲਾਸ਼ਾਂ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ 32 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਰੱਖਿਆ ਸਕੱਤਰ ਪੀਟ ਹੇਗਸੇਥ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਵਿਸ਼ਵ ਜੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟਾਰਪੀਡੋ ਰਾਹੀਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਜਹਾਜ਼ ਡੁਬੋਣ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਘਟਨਾ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਐਸੋਸੀਏਟਡ ਪ੍ਰੈਸ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾਈ ਜਲ ਸੈਨਾ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਇਹ ਖਬਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਈਰਾਨ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਵਧਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਜੋ ਹੁਣ ਹਿੰਦ ਮਹਾਸਾਗਰ ਤੱਕ ਫੈਲ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਨਾਜ਼ੁਕ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ, ਸਥਿਰ ਅਤੇ ਰਣਨੀਤਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਅਗਵਾਈ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਪਰ ਦੁਭਾਗ ਨਾਲ ਅੱਜ ਦੇਸ਼ ਕੋਲ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਅਤੇ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ‘ਸਮਝੌਤਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ’ ਵਜੋਂ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਇੱਕ ਗੱਲ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਉੱਤੇ ਸਖ਼ਤ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਯਾਦ ਕਰਵਾਇਆ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਊਰਜਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਚੁੱਪੀ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤਾਵਾਦੀ ਰਵੱਈਆ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਇੱਕ ਗੱਲ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਉੱਤੇ ਸਖ਼ਤ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਯਾਦ ਕਰਵਾਇਆ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਊਰਜਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਚੁੱਪੀ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤਾਵਾਦੀ ਰਵੱਈਆ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬਹੁਤ ਨਾਜ਼ੁਕ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਹਨਾਂ ਲੀਡਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜੋ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਾਹਰੀ ਦਬਾਅ ਤੋਂ ਉਪਰ ਰੱਖ ਕੇ ਰਾਖੀ ਕਰ ਸਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਉੱਤੇ ਚੁੱਪ ਰਹਿਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ। ਪੂਰੀ ਖਬਰ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਵਧ ਰਹੀ ਅਸਥਿਰਤਾ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਵਰਗੇ ਵੱਡੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਨਿਰਭੀਕ ਅਗਵਾਈ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਊਰਜਾ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਾਤ ਅਤੇ ਰਣਨੀਤਕ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਪਹੁੰਚੇ। ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਇਹ ਬਿਆਨ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ ਸਰਕਾਰ ਉੱਤੇ ਵਧਦੀਆਂ ਟੀਕਾਵਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਵੱਡੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿਚਾਲੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਭਿਆਨਕ ਘਟਨਾ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਨੂੰ ਵੀ ਯੁੱਧ ਦੀ ਅੱਗ ਵਿਚ ਘਸੀਟ ਲਿਆ ਹੈ

ਲੰਕਾ ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਤੱਟ ਤੋਂ ਲਗਪਗ 19 ਸਮੁੰਦਰੀ ਮੀਲ ਦੂਰ ਅਮਰੀਕੀ ਪਣਡੁੱਬੀ ਨੇ ਇਰਾਨੀ ਜੰਗੀ ਜਹਾਜ਼ ਆਈਆਰਆਈਐੱਸ ਡੇਨਾ ਉੱਤੇ ਟਾਰਪੀਡੋ ਹਮਲਾ

ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਵੱਡੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿਚਾਲੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਭਿਆਨਕ ਘਟਨਾ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਨੂੰ ਵੀ ਯੁੱਧ ਦੀ ਅੱਗ ਵਿਚ ਘਸੀਟ ਲਿਆ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਤੱਟ ਤੋਂ ਲਗਪਗ 19 ਸਮੁੰਦਰੀ ਮੀਲ ਦੂਰ ਅਮਰੀਕੀ ਪਣਡੁੱਬੀ ਨੇ ਇਰਾਨੀ ਜੰਗੀ ਜਹਾਜ਼ ‘ਆਈਆਰਆਈਐੱਸ ਡੇਨਾ’ (IRIS Dena) ਉੱਤੇ ਟਾਰਪੀਡੋ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਡੁਬੋ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਘਾਤਕ ਹਮਲੇ ਵਿਚ 87 ਈਰਾਨੀ ਨਾਵਿਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਜਦਕਿ 32 ਲੋਕ ਬਚ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਲਗਪਗ 60 ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਜੇ ਵੀ ਲਾਪਤਾ ਹਨ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਹੀ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਖੇਤਰ (Exclusive Economic Zone) ਵਿਚਲੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਇਰਾਨੀ ਜਹਾਜ਼ ਉੱਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਸਵਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਿਆਰੀ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਉਦੋਂ ਵਾਪਰੀ ਜਦੋਂ ਇਰਾਨੀ ਫ੍ਰੀਗੇਟ ਆਈਆਰਆਈਐੱਸ ਡੇਨਾ ਭਾਰਤ ਵੱਲੋਂ ਬੰਗਾਲ ਦੀ ਖਾੜੀ ਵਿਚ

ਆਯੋਜਿਤ ਜਲ ਸੈਨਾ ਅਭਿਆਸ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਘਰ ਇਰਾਨ ਵਾਪਸ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਾਣੀਆਂ ਵਿਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਇਸ ਜਹਾਜ਼ ਉੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦੇ ਅਮਰੀਕੀ ਪਣਡੁੱਬੀ ਨੇ ਟਾਰਪੀਡੋ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਅਮਰੀਕੀ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਪੀਟ ਹੇਗਸੇਥ ਨੇ ਪੈਂਟਾਗਨ ਵਿਚ ਇਸ ਹਮਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ‘‘ਇਰਾਨੀ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਾਣੀਆਂ ਵਿਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਟਾਰਪੀਡੋ ਨਾਲ ‘ਚੁੱਪੀ ਮੌਤ’ (Quiet Death) ਦਿੱਤੀ ਗਈ।’’ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲੋਂ ਟਾਰਪੀਡੋ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਹਿਲਾ ਵੱਡਾ ਹਮਲਾ ਦੱਸਿਆ। ਉਸ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਬਚਾਅ ਟੀਮਾਂ ਨੇ 32 ਜਿਉਂਦੇ ਬਚੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚੋਂ ਬਚਾ ਲਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਚਾਏ ਗਏ ਨਾਵਿਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਮੂਲੀ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਾਲੇ ਦੇ ਕਰਾਪੀਟੀਆ ਟੀਚਿੰਗ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤਿਆਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲਾਪਤਾ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਾਲ ਲਈ ਖੋਜ ਮੁਹਿੰਮ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੋਲੰਬੋ ਤੋਂ ਦੋ ਰੈਫ੍ਰੀਜੇਰੇਟਿਡ ਯੂਨਿਟ ਭੇਜੇ ਗਏ ਹਨ। ਗਾਲੇ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਲਾਸ਼ਾਂ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਪਛਾਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇੰਤਜਾਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਹੁਤ ਸਤਰਕ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਬੁਲਾਰੇ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਨਿਲੰਦਾ ਜੈਤਿਸਾ ਨੇ ਸੰਸਦ ਵਿਚ ਬਿਆਨ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਇਰਾਨੀ ਜਹਾਜ਼ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ‘‘ਅਸੀਂ ਇਸ ਜਹਾਜ਼ ਉੱਤੇ ਸਵਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।’’ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਜਹਾਜ਼ ਫੌਜੀ ਜਾਂ ਵਪਾਰੀ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਅਜੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ, ਪਰ ਨਿਗਰਾਨੀ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਨੇਵੀ ਅਤੇ ਕੋਸਟ ਗਾਰਡ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਇਸ ਦੂਜੇ ਜਹਾਜ਼ ਦੀ ਹਰ ਗਤੀਵਿਧੀ ਉੱਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਰਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਹਮਲੇ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਰਾਨੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਅੱਬਾਸ ਅਰਾਗਚੀ ਨੇ ਐਕਸ (ਪਹਿਲਾਂ ਟਵਿੱਟਰ) ਉੱਤੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਇਰਾਨੀ ਜਹਾਜ਼ ਖਾੜੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਮੀਲ ਦੂਰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਾਣੀਆਂ ਵਿਚ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਉੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ‘‘ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਇਸ ਮਿਸਾਲ ਉੱਤੇ ਬਹੁਤ ਪਛਤਾਵਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਉਸ ਨੇ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਹੈ।’’ ਇਰਾਨ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਹਮਲਾਵਰੀ ਦਾ ਵੱਡਾ ਉਦਾਹਰਣ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਯੁੱਧ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਮੰਨਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੇ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਚਿੰਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਵਿਚ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਵਪਾਰੀ ਜਹਾਜ਼ੀ ਲਾਈਨਾਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਅਸਰ ਪੈਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਖਾੜੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਇਰਾਨ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ-ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵਿਚਾਲੇ ਤਣਾਅ ਬਹੁਤ ਵਧਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਇਹ ਸੰਘਰਸ਼ ਭਾਰਤੀ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਤੱਕ ਫੈਲ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਮੁੰਦਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਮੁੱਦਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਵਰਗੇ ਛੋਟੇ ਟਾਪੂ ਦੇਸ਼ ਵੀ ਇਸ ਯੁੱਧ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਆ ਗਏ ਹਨ।

ਖੁਰਾਕੀ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਵਿਟਾਮਿਨ ਮਿਲਾਉਣਾ (ਫੂਡ ਫਾਰਟੀਫੀਕੇਸ਼ਨ) ਕੀ ਮਨੁੱਖੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ ? ਡਾ: ਅਜੀਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਐਮ ਡੀ

ਹਰ ਕਿਸੇ ਬੰਦੇ ਦੀ ਸਿਹਤਮੰਦ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਅੱਛੇ ਭੋਜਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕੁਦਰਤ ਸਾਡੇ ਤੇ ਬਹੁਤ ਦਿਆਲੂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਅੱਛੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਅਨੇਕਾਂ ਸਮਾਜਿਕ, ਆਰਥਿਕ ਤੇ ਸਰੀਰਕ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਬੁਰੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਕਰਕੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਖੁਰਾਕ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਚਾਵਲ, ਨਮਕ, ਦੁੱਧ, ਤੇਲ, ਘਿਓ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੇ ਜੇ ਵਿਟਾਮਿਨ ਤੇ ਮਿਨਰਲ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤਾਂ ਕੀ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ ? ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਸਭ ਕੁਝ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਫੋਰਟੀਫਾਈਡ ਫੂਡ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੁਪੋਸ਼ਣ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਜਦ ਕਿ ਅਨੇਕਾਂ ਮਾਹਿਰਾਂ ਸਵਾਲ ਉੱਠਾ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਿਸਮ ਦਾ ਭੋਜਨ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਚ ਮੁਹੱਈਆ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਖੁਰਾਕੀ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਥੈਟਿਕ ਵਿਟਾਮਿਨ ਤੇ ਮਿਨਰਲ ਮਿਲਾਉਣ ਦਾ ਤੁੱਕ ਹੈ ਕੋਈ ? ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੀ ਵੀ ਇਹ ਰਾਇ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਫਾਇਦੇ ਦੀ ਬਜਾਏ ਨੁਕਸਾਨ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਗੰਭੀਰ ਆਲੋਚਕਾਂ ਦਾ ਤਾਂ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਟਾਮਿਨ ਤੇ ਮਿਨਰਲ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਤੇ ਬਹੁਕੌਮੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਚ ਰੱਖ ਕੇ ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਰਵੇਖਣਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੱਤਰ ਫੀਸਦੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪੋਸ਼ਟਿਕ ਆਹਾਰ ਦੀ ਕਮੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਫੂਡ ਫਾਰਟੀਫੀਕੇਸ਼ਨ ਜਾ ਖੁਰਾਕੀ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੰਥੈਟਿਕ ਵਿਟਾਮਿਨ ਤੇ ਮਿਨਰਲ ਦੀ ਵਾਧੂ ਖੁਰਾਕ ਮਿਲਾਉਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਖੁਰਾਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਮਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ (ਐੱਫ ਐੱਸ ਐੱਸ ਏ ਆਈ) ਨੇ ਪਹਿਲ ਸ਼ੁਰੂ ਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਪਰ ਕੀ ਕਿਸੇ ਠੋਸ ਪੀੜ੍ਹਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਰ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਫੋਰਟੀਫਾਈਡ ਫੂਡ ਦਿੱਤਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਦ ਕਿ ਅਜੇ ਤਕ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੋਲ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਰ ਨਾਗਰਿਕ ਵਿੱਚ ਪੋਸ਼ਟਿਕਤਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਠੋਸ ਅਧਿਐਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ? ਇਸ ਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕਾਂ, ਡਾਕਟਰਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧਿਤ ਪੱਖਾਂ ਵਿੱਚਕਾਰ ਤਿੱਖੀ ਬਹਿਸ ਛਿੜ ਹੋਈ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਰੀਰ ਅੰਦਰ ਭੋਜਨ ਦੇ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚਣ ਵਾਲੇ ਕੁਦਰਤੀ ਵਿਟਾਮਿਨ ਤੇ ਮਿਨਰਲ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਅੱਜ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਖਾਣੇ ਦੇ ਬਦਲਦੇ ਤੌਰ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਵਧ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਬਣਾਏ ਵਿਟਾਮਿਨ ਤੇ ਮਿਨਰਲ ਨੂੰ ਖੁਰਾਕੀ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਯਾਣੀ ਅਲੱਗ ਤੋਂ ਵਿਟਾਮਿਨ ਤੇ ਮਿਨਰਲ ਤੁਹਾਡੇ ਖਾਣੇ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਅਮਲ ਨੂੰ ਹੀ ਫੂਡ ਫਾਰਟੀਫੀਕੇਸ਼ਨ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਵਾਇਟ ਵਿੱਚ ਅਗਸਤ 2018 ਚ ਐਫਐਸਐਸਏਆਈ ਨੇ ਫੂਡ ਫਾਰਟੀਫੀਕੇਸ਼ਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਕਣਕ ਦੇ ਆਟੇ, ਚੌਲ, ਦੁੱਧ, ਨਮਕ ਤੇ ਖਾਣੇ ਦੇ ਤੇਲ ਵਿੱਚ ਫੂਡ ਫਾਰਟੀਫੀਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਾਣੇ ਦੇ ਤੇਲ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਵਿੱਚ ਸੰਥੈਟਿਕ ਵਿਟਾਮਿਨ ਏ ਅਤੇ ਡੀ ਮਿਲਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਕਣਕ ਦੇ ਆਟੇ ਅਤੇ ਚਾਵਲ ਵਿੱਚ ਸੰਥੈਟਿਕ ਬੀ-12, ਫੋਲਿਕ ਏਸਿਡ ਮਿਲਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਨਮਕ ਵਿੱਚ ਸਿੰਥੈਟਿਕ ਆਇਰੋਡੀਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਆਇਰਨ ਤਹਿ ਪੋਮਾਨਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਿਲਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਹੁਣ ਤੋਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਸਵੈ-ਇੱਛਕ ਹਨ, ਯਾਨੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਚਾਹੁਣ ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਪਿੱਛੋਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਬੜੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਆਈਟੀਸੀ ਨੇ ਅਸੀਰਵਾਦ ਆਟੇ ਵਿੱਚ, ਮਦਰ ਡੇਅਰੀ ਅਤੇ ਸੁਧਾ ਡੇਅਰੀ ਨੇ

ਆਪਣੇ ਦੁੱਧ ਵਿੱਚ, ਟਾਟਾ ਅਤੇ ਪਤੰਜਲੀ ਨੇ ਨਮਕ ਵਿੱਚ, ਅਡਾਣੀ ਵਿਲਸਰ ਨੇ ਫਾਰਚੂਨ ਅਤੇ ਕਾਰਗਿੱਲ ਨੇ ਖਾਣੇ ਦੇ ਤੇਲ ਵਿੱਚ ਫਾਰਟੀਫੀਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਐੱਫ ਐੱਸ ਐੱਸ ਏ ਆਈ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਗਠਨ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਖਾਣੇ ਦਾ ਤੇਲ 59 ਫੀਸਦੀ ਅਤੇ ਪੈਕਡ ਦੁੱਧ ਵਿੱਚ ਪੌਤੀ ਫੀਸਦੀ ਵਸਤਾਂ ਫੋਰਟੀਫਾਈਡ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਕੰਪਨੀ ਅਮੂਲ ਨੇ ਐੱਫਐਸਐਸਏਆਈ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਿੱਛੋਂ ਜਿਹੇ ਅਮੂਲ ਦੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਰੈਕਟਰ ਆਰ ਐੱਸ ਸੋਢੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ " ਅਸੀਂ ਕੈਮੀਕਲ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ, ਇਸ ਲਈ ਕੁਦਰਤੀ ਫੋਰਟੀਫੀਕੇਸ਼ਨ ਹੀ ਪਹਿਲਾਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸੰਥੈਟਿਕ ਫਾਰਟੀਫੀਕੇਸ਼ਨ ਵਾਲੇ ਖੁਰਾਕੀ ਪਦਾਰਥ ਦਵਾ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਣ ਨਾਲ ਨੁਕਸਾਨ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੁਦਰਤੀ ਫਾਰਟੀਫੀਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ।" ਅਮੂਲ ਦੇ ਐੱਮਡੀ ਜਿਸ ਖਤਰੇ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਸ ਨੂੰ ਫਾਰਟੀਫੀਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਸਥਾ (ਡਬਲਯੂਐੱਚਓ) ਵੀ ਮੰਨਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਵਿਟਾਮਿਨ-ਏ ਦੀ ਵੱਧ ਮਾਤਰਾ ਲੈਣ ਨਾਲ ਜਿਗਰ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੱਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਸਮਾਨਤਾ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਚਮੜੀ ਦੇ ਰੋਗ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉੱਥੇ ਫੋਲਿਕ ਏਸਿਡ ਦੀ ਵਾਧੂ ਮਾਤਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਤੇ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਤੱਕ ਸਿਰਫ ਆਇਰੋਡੀਨ ਤੇ ਫੋਲਿਕ ਏਸਿਡ ਦੀ ਫੂਡ ਫਾਰਟੀਫੀਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਵਰਤੋਂ ਸਫਲ ਹੋਈ ਹੈ। ਵਿਟਾਮਿਨ-ਏ, ਡੀ, ਆਇਰਨ ਸਮੇਤ ਦੂਜੇ ਮਿਨਰਲ ਨੂੰ ਫਾਰਟੀਫੀਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਚ ਦੇਣ ਨਾਲ ਉਸ ਤੇ ਕੀ ਅਸਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਸ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਆਉਣਾ ਅਜੇ ਬਾਕੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਮਾਇਕ੍ਰੋਨਿਊਟਰੀਅਸ਼ੰਟ ਦੀ ਇੰਟੇਕ ਮਾਤਰਾ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇ ਕਿਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਣਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਹੀਮੋਗਲਿਬਿਨ ਦਾ ਪੱਧਰ ਵਧੇਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਆਇਰਨ ਦਾ ਪੱਧਰ ਵੱਧ ਜਾਵੇ। ਵਿਟਾਮਿਨ-ਏ ਤੇ ਡੀ ਦਾ ਗੁਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਰੀਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਦਾ ਨਹੀਂ, ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਜੇ ਉਸ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਹੇਗਾ। ਉਸ ਦੇ ਕੀ ਸਿੱਟੇ ਹੋਣਗੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ। ਅਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਐਫਐਸਐਸਏਆਈ ਬਾਰੇ ਸਵਦੇਸ਼ੀ ਜਾਗਰਨ ਮੰਚ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਐਫਐਸਐਸਏਆਈ ਬਹੁਕੌਮੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਦ ਕਿਸੇ ਬੰਦੇ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਵਿਟਾਮਿਨ ਏ ਅਤੇ ਡੀ ਜਾਂ ਮਿਨਰਲ ਦੀ ਕਮੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੇਣ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਣਾ ਕਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਵਾਜਬ ਹੈ ? ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦਾ ਇਹ ਗੱਠਜੋੜ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰਿਸਰਚ ਫਰਮ ਮਾਰਕਿਟਸ ਐਂਡ ਮਾਰਕਿਟਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 2017 ਤੱਕ ਇਕੱਲੇ ਵਿਟਾਮਿਨ ਅਤੇ ਮਿਨਰਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਮਿਕਸ ਕਰਨ ਦਾ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਕਰੀਬ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਗਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ 60 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਟਾਮਿਨ ਅਤੇ ਮਿਨਰਲ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅੱਠ ਦਸ ਵੱਡੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਹਨ ਜੋ 120 ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਫੂਡ ਫਾਰਟੀਫੀਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਬਿਜ਼ਨੈਸ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਫੂਡ ਫਾਰਟੀਫੀਕੇਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘਰ ਬੈਠੇ ਬਿਠਾਏ 130 ਕਰੋੜ ਆਬਾਦੀ ਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗਾ; ਇਸ ਸਮੇਂ ਆਇਰਲੈਂਡ ਦੀ ਗਲੈਨਬਿਆ, ਨੀਦਰਲੈਂਡ ਦੀ ਡੀਐੱਸਐੱਮ ਅਤੇ ਕਾਰਬਿਆਨ, ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਰਾਈਟ ਐੱਨਰਿਚਮੈਂਟ, ਵਾਟਸਨ ਅਤੇ ਜਰਮਨੀ ਦੀ ਸਟ੍ਰੀਵਿਟਾਮਿਨ ਵਰਗੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਇਸ ਬਿਜ਼ਨੈਸ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਖਿਡਾਰੀ ਹਨ। ਐਫਐਸਐਸਏਆਈ ਜਲਦੀ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਹੈ ? ਜਦ ਫੂਡ ਫਾਰਟੀਫੀਕੇਸ਼ਨ ਤੇ ਹਾਲਾਤ ਅਜੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨਿਊਟ੍ਰੀਸ਼ੀਅਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅਮੂਲ ਵਰਗੀਆਂ ਕਾਰਪੋਰੇਟਿਵ ਸਵਾਲ ਉਠਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਹ ਐੱਫਐਸਐਸਏਆਈ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਭੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਉਂ ਜਲਦੀ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਸੁਆਲ ਤੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਰੀਤਾ ਤਿਮੋਈਆ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ, " ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਰਵੇਖਣਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ

ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੱਤਰ ਫੀਸਦੀ ਲੋਕਾਂ ਚ ਪੋਸ਼ਟਿਕ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਲੰਬੀ ਚਰਚਾ ਪਿੱਛੋਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਸਿਹਤਮੰਦ ਭਾਰਤ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਪੋਸ਼ਣ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਇਕ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਖਾਣੇ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਚ ਬਦਲਾਅ ਕਰ ਲੈਣ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਦੂਜਾ ਤਰੀਕਾ ਫੂਡ ਫਾਰਟੀਫੀਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ 120 ਦੇਸ਼ਾਂ ਚ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਲਈ ਸਿਰਫ ਪੰਜ ਮੂਲ ਖੁਰਾਕੀ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀ ਹੈ; ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਸੀਂ ਵਿਸ਼ਵੀ ਪੈਮਾਨਿਆਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਫਾਰਟੀਫੀਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਲਿਮਟ ਕਾਫੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਰੱਖੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਫੂਡ ਫਾਰਟੀਫੀਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫਾਇਦਾ ਗਰੀਬ ਤਬਕੇ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗਾ, ਜਿੱਥੇ ਕਪਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਜਨਤਕ ਵੰਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ, ਮਿਡ-ਫੇ-ਸੀਲ, ਸਮੇਕਿਤ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜੋੜੇਗੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਬਹੁਕੌਮੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਦਬਾਅ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵੈਸੇ ਵੀ ਜੇ ਭਾਰਤ ਵਰਗੇ ਵੱਡੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਬਿਜ਼ਨੈਸ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹਰ ਹਾਲ ਵਿੱਚੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਇਸ ਨਾਲ ਮੇਕ ਇਨ ਇੰਡੀਆ ਨੂੰ ਵੀ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਮਿਲੇਗੀ।" ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਸਥਾ (ਡਬਲਯੂਐੱਚਓ) ਨੂੰ ਫਿਕਰ ਹੈ ਕਿ ਵਿਟਾਮਿਨ ਏ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵੱਧ ਲੈਣ ਨਾਲ ਲੀਵਰ ਤੇ ਹੱਡੀਆਂ ਤੇ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਟਾਮਿਨ ਤੇ ਮਿਨਰਲ ਦੀ ਵਾਧੂ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਖੁਰਾਕ ਲੈਣ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀ ਸ਼ੈਲੀ ਵੀ ਬਦਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਵਿੱਚ ਪੋਸ਼ਟਿਕ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਕੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਇਸ ਤੇ ਅਜੇ ਕੋਈ ਠੋਸ ਅੰਕੜਾ ਮੁਹੱਈਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਕੋਈ ਸਰਵੇਖਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਸਰਵੇਖਣ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਹੀ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸੱਤਰ ਫੀਸਦੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਪੋਸ਼ਟਿਕ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਹੈ। ਰਾਜਕੀ ਪੋਸ਼ਣ ਸੰਸਥਾਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਚਾਲੀ ਫੀਸਦੀ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲਾ ਭੋਜਨ ਸੰਤੁਲਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ 55 ਫੀਸਦੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਵਜਨ ਆਮ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਹੈ। ਉਥੇ 52 ਫੀਸਦੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਆਮ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 5 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਟਾਮਿਨ-ਏ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਆਮ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਹਨ। ਉਥੇ 35 ਫੀਸਦੀ ਮਰਦ ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਉਰਜਾ ਦੀ ਕਮੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਟੀਨ, ਆਇਰਨ, ਕੈਲਸ਼ੀਅਮ, ਬੀਐੱਮ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਲਗਾਤਾਰ ਘਟਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੰਕੜਿਆਂ ਨਾਲ ਇਹ ਗੱਲ ਤਾਂ ਸਮਝ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਮੱਸਿਆ ਗੰਭੀਰ ਹੈ ਪਰ ਤੁਰੰਤ ਹੀ ਦੂਸਰਾ ਸਵਾਲ ਜ਼ਹਿਨ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਸਿਹਤਮੰਦ ਹਨ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਕਿਉਂ ਅਲੱਗ ਤੋਂ ਵਿਟਾਮਿਨ ਜਾਂ ਮਿਨਰਲ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ? ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਸਾਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਜਾਂਚ-ਪਰਖ ਦੇ ਖਵਾਏਗੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤੋਂ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇੰਟੇਸਿਟਿਟ ਡਾ: ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਰਾਜ ਗੁਪਤਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪੋਸ਼ਟਿਕ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਤ ਭੋਜਨ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜੇ ਤਰੀਕਾ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਹੈ। ਕੁੱਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਚ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਇਰਨ ਨੂੰ ਫੋਰਟੀਫਾਈਡ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦੇਣ ਨਾਲ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਜੋਖਮ ਕੰਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਹੋਇਆ ਸਭ ਕੁਝ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੋਚ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵੁਟਾਮਿਨ ਤੇ ਮਿਨਰਲ ਅਲੱਗ ਤੋਂ ਮਿਲਾ ਦੇਣ ਨਾਲ ਪੋਸ਼ਟਿਕ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੁਦਰਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜੇ ਵਿਟਾਮਿਨ ਤੇ ਮਿਨਰਲ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਈ ਦੂਜੇ ਤੱਤ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਜੂ ਕਰਕੇ ਵਿਟਾਮਿਨ ਤੇ ਮਿਨਰਲ ਸ਼ਰਿਰ ਲਈ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਫਾਰਟੀਫੀਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਹਿਮ ਗੱਲ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਪਾਸਿਓਂ ਵੀ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਗਰੀਬ ਤਬਕਾ ਤਾਂ ਕਣਕ ਦਾ ਆਟਾ, ਦੁੱਧ, ਚੌਲ, ਤੇਲ ਵਰਗੇ ਮੂਲ ਖੁਰਾਕੀ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ ਜਥੇਬੰਦਕ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਹੀ ਖਰੀਦਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਫਾਰਟੀਫੀਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਮਿਲੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਫੋਰਟੀਫਾਈਡ ਵਸਤਾਂ ਤਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪੈਕਟ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਦੂਜਾ ਫਾਰਟੀਫੀਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਲਾਗਤ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਜੇ ਮੂਲ

ਖੁਰਾਕੀ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਫੋਰਟੀਫਾਈਡ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ 20-25 ਫੀਸਦੀ ਤੱਕ ਮਹਿੰਗੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਵਿਟਾਮਿਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਹਨ ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਗਲੈਨਬਿਆ-ਆਇਰਲੈਂਡ, ਡੀਐੱਸਐੱਮ-ਨੀਦਰਲੈਂਡ, ਕਾਰਬਿਆਨ-ਨੀਦਰਲੈਂਡ, ਰਾਈਟ ਐੱਨਰਿਚਮੈਂਟ-ਅਮਰੀਕਾ, ਕੋਮਿਕਸ ਫੈਬ੍ਰਿਕ-ਜਰਮਨੀ, ਫਾਰਬੇਸਟ ਬ੍ਰਾਂਡਸ-ਅਮਰੀਕਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਫੂਡ ਫਾਰਟੀਫੀਕੇਸ਼ਨ ਤੇ ਅਮਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਯਾਨੀ ਕਣਕ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਉਸ ਦੇ ਆਟੇ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਟਾਮਿਨ ਤੇ ਮਿਨਰਲ ਨੂੰ ਮਿਸ਼ਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੇਲ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਮਿਸ਼ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਉੱਥੇ ਚੌਲਾਂ ਵਿੱਚ ਫੋਰਟੀਫਾਈਡ ਚਾਵਲ ਦੇ ਟੁੱਕੜੇ ਮਿਲਾ ਕੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੂਰੇ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਾਗਤ ਤੇ ਕੀ ਅਸਰ ਹੋਵੇਗਾ ? ਇਸ ਤੇ ਟਾਟਾ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਉੱਚ ਸਲਾਹਕਾਰ ਡਾ: ਆਰ ਸ਼ੰਕਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਖਾਣੇ ਦੇ ਤੇਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀ ਲਿਟਰ 10 ਪੈਸੇ ਦੀ ਲਾਗਤ ਵਧਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁੱਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗਤ ਦੇ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਪੈਸੇ ਵਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਸ਼ੰਕਰ ਅਨੁਸਾਰ ਟਾਟਾ ਟਰੱਸਟ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਪੱਚੀ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਦੁੱਧ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਫਾਰਟੀਫੀਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਫਾਰਟੀਫੀਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਵਜੂ ਨਾਲ ਦੁੱਧ ਦੇ ਭਾਅ ਨਹੀਂ ਵਧਾਏ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਕਹਿਣਾ ਫਾਰਟੀਫੀਕੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਕੀਮਤਾਂ ਵੱਧ ਜਾਣਗੀਆਂ ਇਹ ਪੱਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਡਾਕਟਰ ਕਪਿਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਏ ਪੈਸੇ, ਦਸ ਪੈਸੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦ ਆਪ ਫੋਰਟੀਫਾਈਡ ਫੂਡ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਪੂਰਾ ਇਨਫਰਾਸਟਰਕਚਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਲਾਗਤ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵੱਡੇ, ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਸਭ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪਿੱਛੋਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦਾ ਵੱਡੀ ਖੇਡ ਹੈ, ਜੋ ਫੋਰਟੀਫਾਈਡ ਫੂਡ ਲਈ ਲਾਮਬੰਦੀ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕੰਪਨੀਆਂ ਕਿਵੇਂ ਦਬਾਅ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਇਸ ਨੂੰ ਆਇਰੋਡੀਨ ਨੂੰ ਨਮਕ ਵਿੱਚ ਫੋਰਟੀਫਾਈਡ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਮਕ ਵਿੱਚ ਆਇਰੋਡੀਨ ਮਿਲਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਮਬੰਦ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਬਣਾਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਰ ਹਕੀਕਤ ਇੰਡੀਅਨ ਨਿਊਟ੍ਰਿਸ਼ਨ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਦੇ ਸਰਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਜਿਸ ਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੇਵਲ ਏ ਫੀਸਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਸਮੱਸਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਸਭ ਨੂੰ ਆਇਰੋਡੀਨ ਨਮਕ ਦੇਣ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਸੀ ? ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਡਰ ਸੀ ਕਿ ਕੰਪਨੀਆਂ ਹੁਣ ਨਮਕ ਵਿੱਚ ਡਬਲ ਫਾਰਟੀਫੀਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਲਈ ਲਾਮਬੰਦੀ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਅੱਜ ਐਫਐਸਐਸਏਆਈ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਮਕ ਵਿੱਚ ਡਬਲ ਫਾਰਟੀਫੀਕੇਸ਼ਨ ਕਿੰਨਾ ਕਾਰਗਰ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਇੰਡੀਅਨ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮੈਡੀਕਲ ਸਾਇੰਸਜ਼ (ਏਮਜ਼) ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਕੰਮਿਊਨੀਕੇਸ਼ਨ ਮੈਡੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁਖੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਚੰਦਰ ਕਾਂਤ ਐੱਸ. ਪਾਂਡਵ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ " ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੋਸ਼ਟਿਕ ਤੱਤ ਮਿਲੇ ਇਹ ਸਾਡੀ ਤਰਜੀਹ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਫੂਡ ਫਾਰਟੀਫੀਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਤਾਂ ਨਮਕ ਵਿਚ ਆਇਰੋਡੀਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਕੇ ਗੁਆਟਿਰ ਰੋਗ ਤੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਜਾਤ ਮਿਲੀ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸਫਲ ਉਦਾਹਰਨ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗੁਆਟਿਰ ਕੰਟਰੋਲ ਪ੍ਰੋਗ੍ਰਾਮ ਨੂੰ ਜਦ 1962 ਵਿੱਚ ਚੁਣਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਸੁਆਲ ਉੱਠੇ ਸਨ ਪਰ ਅੱਜ ਦੇਸ਼ ਗੁਆਟਰ ਰੋਗ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਚੁਕਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਆਇਰੋਡੀਨ ਸਰਵੇਖਣਕਾਰਾਂ 2018-18 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਇਰੋਡੀਨ ਨਿਯੁਕਤ ਨਮਕ ਦੀ ਕਵਰੇਜ ਕਰਨ 92.4 ਫੀਸਦੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ। ਪਰ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਨਮਕ ਵਿੱਚ ਡਬਲ ਫਾਰਟੀਫੀਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਉਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਹਨ। ਨਮਕ ਵਿੱਚ ਆਇਰੋਡੀਨ ਦੇ ਨਾਲ ਆਇਰਨ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਉਂ ਹੀ ਆਇਰਨ ਮਿਲੇਗਾ ਨਮਕ ਵਿੱਚ ਕਾਲੇ ਕੱਬੇ ਦਿਸਣਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਇਰਨਯੁਕਤ ਨਮਕ ਦਾ ਸਵਾਦ ਵੀ ਅਲੱਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਨਾਲ ਹੀ ਡਬਲ ਫਾਰਟੀਫੀਕੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਬਣੇ ਖਾਣੇ ਦਾ ਰੰਗ ਵੀ ਅਲੱਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਨਮਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਡਾ ਅਜੀਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਐਮ ਡੀ. ਸਾਬਕਾ ਡਿਪਟੀ ਮੈਡੀਕਲ ਮਿਸ਼ਨਰ. 9815629301

ਅਦਾਰਾ ਸੀ 7 ਨਿਊਜ਼ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਗਵਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ, ਕਹਾਣੀਆਂ, ਲੇਖ ਆਦਿ ਲੇਖਕਾਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਵਿਚਾਰ ਹਨ ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਅਦਾਰਾ ਸੀ 7 ਨਿਊਜ਼ ਦੇ ਐਡੀਟਰ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ

Cee7News ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ ਨੇ ਤਰਨਤਾਰਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਦੋ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਡੂੰਘਾ ਸਦਮਾ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ ਨੇ ਤਰਨਤਾਰਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਦੋ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਡੂੰਘਾ ਸਦਮਾ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਤਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਜਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨਾਂ ਦੇ ਦੋ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਦੋਵੇਂ ਯੁਵਕ ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਚਮਕਾਉਣ ਲਈ ਪੜ੍ਹਾਈ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਗਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੋਗ ਦੀ ਲਹਿਰ ਦੌੜ ਗਈ ਹੈ। ਲੋਕ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਗਲਾਂ ਲਾਉਂਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਘਾਤਕ ਹਾਦਸੇ ਉੱਤੇ ਅਫਸੋਸ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਤਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾੜੀ ਗੱਰ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਜਜਬੀਰ ਸਿੰਘ ਆਈਲੇਵਾਲ ਪਿੰਡ ਦਾ ਵਸਨੀਕ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਨੌਜਵਾਨ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ ਗਏ ਸਨ। ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤੀ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਭਰਾ-ਭੈਣਾਂ ਲਈ ਬਿਹਤਰ ਜੀਵਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਤਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਜਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਪੂਰੀ ਕਰਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਵਿਦਿਆ ਲਈ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਨੌਕਰੀ ਵੀ ਮਿਲ ਗਈ ਸੀ। ਉਹ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਘਰ ਦੀ ਹਾਲ-ਚਾਲ ਪੁੱਛਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਪਰਿਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿੱਚ ਸੀ ਪਰ ਕਿਸਮਤ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬੇਫਾਈ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਅਤੇ ਈਰਾਨ ਵਿਚਾਲੇ ਛਿੜੀ ਜੰਗ ਨੇ ਖਾੜੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਉਡਾਣਾਂ ਤੇ ਭਿਆਨਕ ਅਸਰ ਪਾਇਆ ਹੈ

ਅਮਰੀਕਾ-ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਅਤੇ ਈਰਾਨ ਵਿਚਾਲੇ ਛਿੜੀ ਜੰਗ ਨੇ ਖਾੜੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਉਡਾਣਾਂ ਤੇ ਭਿਆਨਕ ਅਸਰ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਕਸਬਾ ਬਹਾਦਰਗੜ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀਆਂ ਤਿੰਨ ਔਰਤਾਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਦੁਬਈ ਗਈਆਂ ਸਨ ਪਰ ਹੁਣ ਜੰਗ ਵਰਗੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿਚ ਫਸ ਕੇ ਗੰਭੀਰ ਸੰਕਟ ਵਿਚ ਘਿਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਔਰਤਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ, ਸੰਦੀਪ ਕੌਰ ਅਤੇ ਜਸਪਾਲ ਕੌਰ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਨਨਾਣਾਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਭਾਬੀ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜਲੰਧਰ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਔਰਤਾਂ ਵੀ ਸਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੁੱਲ ਸੱਤ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਗਰੁੱਪ 27 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਦੁਬਈ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 3 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਆਉਣਾ ਸੀ ਪਰ ਅਚਾਨਕ ਬਦਲੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ 3 ਮਾਰਚ ਵਾਲੀ ਉਡਾਣ ਪਹਿਲਾਂ ਰੱਦ ਕਰਕੇ 5 ਮਾਰਚ ਲਈ ਰੀ-ਸੈਡਿਊਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਫਿਰ ਹਾਲਾਤ ਹੋਰ ਵਿਗੜਨ ਕਾਰਨ ਉਡਾਣ 7 ਮਾਰਚ ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਲਗਾਤਾਰ ਬਦਲਦੇ ਫਲਾਈਟ ਸ਼ਡਿਊਲ ਅਤੇ ਹਵਾਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਚ ਵਿਘਨ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਘਸੀਟ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਏਅਰਪੋਰਟ ਜਾਣ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਸਿਰਫ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਂ ਤੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਲਾਸਾਲੇ (ਵਿੰਡਸਰ ਨੇੜੇ) ਵਿਚ 3 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਮਾਰ ਕੇ ਕਤਲ ਕੀਤੀ ਗਈ 45 ਸਾਲਾ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਟਿਊਬਰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਇਨਫਲੂਐਂਸਰ ਨੈਸੀ ਗਰੇਵਾਲ ਦੀ ਮਾਂ ਛਿੰਦਰਪਾਲ ਕੌਰ (ਜਾਂ ਛਿੰਦਰਪਾਲ ਕੌਰ) ਨੇ ਆਪਣੀ ਧੀ ਲਈ ਇਨਸਾਫ ਦੀ ਗੂੰਜਦੀ ਮੰਗ ਉਠਾਈ

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਲਾਸਾਲੇ (ਵਿੰਡਸਰ ਨੇੜੇ) ਵਿਚ 3 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਮਾਰ ਕੇ ਕਤਲ ਕੀਤੀ ਗਈ 45 ਸਾਲਾ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਟਿਊਬਰ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਇਨਫਲੂਐਂਸਰ ਨੈਸੀ ਗਰੇਵਾਲ ਦੀ ਮਾਂ ਛਿੰਦਰਪਾਲ ਕੌਰ (ਜਾਂ ਛਿੰਦਰਪਾਲ ਕੌਰ) ਨੇ ਆਪਣੀ ਧੀ ਲਈ ਇਨਸਾਫ ਦੀ ਗੂੰਜਦੀ ਮੰਗ ਉਠਾਈ ਹੈ। ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਦਿਓਲ ਨਗਰ ਵਿਚ ਇੱਕ ਧੀ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਹੀ ਮਾਂ ਨੇ ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿੰਡਸਰ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਕੱਟੜਪੰਥੀਆਂ ਤੇ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਨਾਂ ਲੈ ਕੇ ਕਤਲ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨੈਸੀ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਧਮਕੀਆਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਉਥੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਥੋੜੇ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਦਾ ਘਰ ਵੀ ਸੜਿਆ ਸੀ।

ਨੈਸੀ ਗਰੇਵਾਲ ਆਪਣੀ ਤਿੱਖੀ ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਬੇਬਾਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸੀ।

ਨੈਸੀ ਗਰੇਵਾਲ ਆਪਣੀ ਤਿੱਖੀ ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਬੇਬਾਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸੀ। ਉਹ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ, ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟ੍ਰੂਡੋ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਆਗੂਆਂ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂਆਂ ਖਿਲਾਫ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਬੋਲਦੀ ਸੀ। ਆਖਰੀ ਸਮੇਂ ਉਸ ਨੇ ਰਾਧਾਸਵਾਮੀ ਸਤਸੰਗ ਬਿਆਸ ਦੇ ਮੁਖੀ ਖਿਲਾਫ ਵੀਡੀਓਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਸੀਸੀਟੀਵੀ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਵੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੇ ਵੀ ਵਿਰੋਧ ਹੋਇਆ।

ਮਾਂ ਛਿੰਦਰਪਾਲ ਕੌਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਚਿਹਰਾ ਢੱਕ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਰੀਕੀ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ। ਨੈਸੀ ਨੇ ਸੀਸੀਟੀਵੀ ਕੈਮਰਿਆਂ ਕਾਰਨ ਉਹ ਡਰ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਜੇਕਰ ਕੈਮਰੇ ਨਾ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦਿਨ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ।" ਨੈਸੀ ਕੈਅਰਗਿਵਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਦਿਨ ਵਿਚ ਦੋ ਸ਼ਿਫਟਾਂ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨਾਲ ਹਰ ਗੱਲ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦੀ ਸੀ - ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਬਾਰੇ, ਧਮਕੀਆਂ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਵਿਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਬਾਰੇ। ਮਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਉਹ ਸੱਚ ਬੋਲਣ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ੀ ਲੈਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਗਰੀਬਾਂ ਲਈ ਲੜਦੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਸੱਚ ਬੋਲਣ ਨਾਲ ਤੈਨੂੰ ਚੈਨ ਹੈ ਤਾਂ ਚੱਲਦੀ ਰਹਿ।" 3 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਰਾਤ 9:30 ਵਜੇ ਲਾਸਾਲੇ ਦੀ ਟਾਡ ਲੇਨ ਵਿਚ ਹਮਲਾ ਹੋਇਆ।

CEE7 NEWS ਬੱਤਰਾ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਨੇੜੇ ਡੀਟੀਸੀ ਦੀ ਇੱਕ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਬੱਸ ਵਿਚ ਅਚਾਨਕ ਭਿਆਨਕ ਅੱਗ ਲੱਗ ਗਈ

ਰਾਜਧਾਨੀ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਐਮਬੀ ਰੋਡ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰ ਗਈ ਹੈ

ਰਾਜਧਾਨੀ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਐਮਬੀ ਰੋਡ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰ ਗਈ ਹੈ। ਬੱਤਰਾ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਨੇੜੇ ਡੀਟੀਸੀ ਦੀ ਇੱਕ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਬੱਸ ਵਿਚ ਅਚਾਨਕ ਭਿਆਨਕ ਅੱਗ ਲੱਗ ਗਈ। ਬੱਸ ਰੂਟ ਨੰਬਰ 488 'ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਆਰ ਕੇ ਪੁਰਮ ਤੋਂ ਬਦਰਪੁਰ ਬਾਰਡਰ ਵੱਲ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਅੱਗ ਇੰਨੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਫੈਲੀ ਕਿ ਕੁਝ ਹੀ ਮਿੰਟਾਂ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਬੱਸ ਸੜ ਕੇ ਰਾਖ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਵਿਚ ਹੜਤਾਲ ਦਫੜੀ ਮਚਾ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਭਗਦੜ ਵੀ ਪੈ ਗਈ। ਘਟਨਾ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲਗਭਗ ਦੁਪਹਿਰ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਬੱਸ ਵਿਚ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਆਮ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੀ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਡਰਾਈਵਰ ਅਤੇ ਕੰਡਕਟਰ ਨੇ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਬੱਸ ਰੋਕੀ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਲਿਆ। ਇਸ ਚੌਕਸੀ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ੁਲਮਿਆ ਜਾਂ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਗੱਲ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਵਾਲੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਬੱਸਾਂ ਵਿਚ

ਲਿਥੀਅਮ ਬੈਟਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅੱਗ ਲੱਗਣ 'ਤੇ ਉਹ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਭੜਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਬੱਸ ਦੀ ਬੈਟਰੀ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲੀ ਅੱਗ ਨੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਸੀਟਾਂ, ਵਾਇਰਿੰਗ ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਢਾਂਚਾ ਨਿਗਲ ਲਿਆ। ਦਿੱਲੀ ਫਾਇਰ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਦਿਆਂ ਹੀ ਤੁਰੰਤ ਦੋ ਫਾਇਰ ਟੈਂਡਰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਫਾਇਰ ਫਾਈਟਰਾਂ ਨੇ ਲਗਾਤਾਰ ਚਾਲੀ ਮਿੰਟਾਂ ਤੱਕ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅੱਗ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੁਝਾ ਲਿਆ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਤੱਕ ਬੱਸ ਦਾ ਬਾਹਰੀ ਢਾਂਚਾ ਤਾਂ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਹਿੱਸਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੜ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਬੱਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੱਸੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਪੂਰਾ ਨੁਕਸਾਨ ਡੀਟੀਸੀ ਨੂੰ ਝੱਲਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਫਾਇਰ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਘਟਨਾ ਦੀ ਤਫਤੀਸ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੱਸ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਅਤੇ ਕੰਡਕਟਰ ਤੋਂ ਬਿਆਨ ਲਏ ਹਨ।

ਡੀਟੀਸੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਬੱਸ ਦੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਚੈਕਿੰਗ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਬੈਟਰੀ ਵਾਲੀ ਆਧੁਨਿਕ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਬੱਸ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰਨਾ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਘਟਨਾ ਦਾ ਅਸਲ ਕਾਰਨ ਜਾਣਣ ਲਈ ਐਕਸਪਰਟ ਟੀਮ ਬੁਲਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਬੱਸਾਂ ਵਿਚ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਦੇ ਆਮ ਕਾਰਨ ਬੈਟਰੀ ਵਿਚ ਓਵਰਹੀਟਿੰਗ, ਵਾਇਰਿੰਗ ਦਾ ਖਰਾਬ ਹੋਣਾ, ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਸਪਾਰਕ ਜਾਂ ਟੈਕਨੀਕਲ ਖਾਮੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਡੀਟੀਸੀ ਦੀਆਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਬੱਸਾਂ ਵਿਚ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਦੀਆਂ ਕਈ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਬੱਸਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਚੈਕਿੰਗ ਅਤੇ ਮਾਪਦੰਡ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਬੱਸਾਂ ਵਿਚ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬੱਸਾਂ ਦੀ ਬੈਟਰੀ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਵਾਇਰਿੰਗ ਅਤੇ ਥਰਮਲ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਸਿਸਟਮ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਦਲ ਯੂਨਾਈਟਿਡ (ਜੇਡੀਯੂ) ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਧਿਆਪਕ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਪਟਨਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਰਾਜ ਸਭਾ ਲਈ ਆਪਣਾ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਦਾਖਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

: ਬਿਹਾਰ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਬਦਲਾਅ ਆਇਆ ਹੈ। ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਦਲ ਯੂਨਾਈਟਿਡ (ਜੇਡੀਯੂ) ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਧਿਆਪਕ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਪਟਨਾ

ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਰਾਜ ਸਭਾ ਲਈ ਆਪਣਾ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਦਾਖਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ 21 ਸਾਲ ਲੰਬੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਅੰਤ ਹੋਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਿਹਾਰ ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਇੱਕ ਆਗੂ ਨਵਾਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਬਿਹਾਰ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਅਧਿਆਇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਮੰਨੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਰਾਜ ਸਭਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਭਰੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਿਤਿਨ ਨਵੀਨ, ਰਾਮਨਾਥ ਠਾਕੁਰ, ਉਪਦੇਸ਼ ਕੁਸ਼ਵਾਹਾ ਅਤੇ ਸ਼ਿਵੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਪਟਨਾ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੂਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਇਸ ਚਾਲ ਨੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਗਲਿਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਤਾਰੀਫ਼ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਸੁਨਹਿਰੀ ਪੰਨੇ ਵਜੋਂ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਿਹਾਰ ਨੂੰ ਜੰਗਲ ਰਾਜ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਵਾਇਆ, ਸੜਕਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ। ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੰਨੇ ਲੰਬੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਫ਼ਰ ਵਿਚ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵਿਧਾਇਕ, ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਰਹੇ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੁੜਤੇ ਤੇ ਕਦੇ ਕ੍ਰਿਸਟਾਚਾਰ ਦਾ ਦਾਗ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਬਿਹਾਰ ਵਾਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਯਾਦ ਰੱਖਣਗੇ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦੇਣਗੇ। ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਨਿਤਿਨ ਨਵੀਨ ਅਤੇ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦਾ ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿਚ ਆਉਣ ਤੇ ਸਵਾਗਤ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਇਸ ਚਾਲ ਬਾਰੇ ਐਕਸ (ਪਹਿਲਾਂ ਟਵਿਟਰ) ਤੇ ਪੋਸਟ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਇੱਛਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਬਿਹਾਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ, ਵਿਧਾਨ ਪਰਿਸ਼ਦ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਭਾ ਵੀ ਬਣ ਸਕਾਂ। ਇਸ

ਲਈ ਮੈਂ ਰਾਜ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਵੀਂ ਬਣਨ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਹੁਣ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇ ਦੇਣਗੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਨਿਸ਼ਾਂਤ ਕੁਮਾਰ ਵੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਭਾ ਭੇਜਣ ਦੀਆਂ ਚਰਚਾਵਾਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਿਹਾਰ ਵਿਚ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਐਨਡੀਏ ਗਠਬੰਧਨ ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਹੁਣ ਵੱਧ ਤਾਕਤਵਰ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਬਿਹਾਰ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਭਾਜਪਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਧ ਗਈ ਹੈ। ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦਾ ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿਚ ਜਾਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੰਬੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਪੜਾਅ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਿਹਾਰ ਵਿਚ ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿਹਤ, ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸਟਾਚਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਮੁਹਿੰਮ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਅਮਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋਵੇਗੀ।

MSM CONVENT SCHOOL

DHUN ROAD, CHOHLA SAHIB,
DISTT. TARN TARAN

Affiliated to CBSE New Delhi

ADMISSION OPEN

PLAYWAY TO XII

- Medical • Non-Medical
- Commerce • Arts Stream

*Age criteria as on 31st March

Playway : 2+ Years

Nursery : 3 to 4 Years

LKG : 4 to 5 Years

UKG : 5 to 6 Years

- Digital & Smart School • Parent's Orientation
- Emphasis on Creativity, Innovation, Public Speaking & Theatre
- Extensive Sports facilities like Cricket, Basketball, Kabaddi, Wrestling, Badminton, Football, Chess etc.
- FAP State Award for best sports facilities
- FAP National Award for budget-friendly School
- Holistic Development through Experiential Learning

For Career opportunity : msmconventschool@gmail.com

Limited Seats Available

So Hurry Up! Call Now : **8288073538**

msmconventschool@gmail.com

www.msmconventschool.com

FREE ADMISSION
IN PLAYWAY
NURSERY & LKG
for First 50 seats only

50% Off
IN ADMISSION CHARGES
FOR ALL CLASSES
for First 50 seats only

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਮੇਟੀ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਧੀਨ

ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ

ਸ੍ਰ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ
ਪ੍ਰਧਾਨ, ਸ੍ਰ. ਗੁ. ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ

ਚੋਹਲਾ ਸਾਹਿਬ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਤਰਨ ਤਾਰਨ

ਸਚੇ. ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਕਰਮੁੰਦਾਲ
ਮੈਂਬਰ ਸ੍ਰ. ਗੁ. ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ

Courses Offered

Post Graduation : • M.Sc. (Comp. Sci.) • M.Com.

Graduation : • BCA • B.Sc.(IT)

• B.Sc. (Comp. Sci.) • B.Sc. (Eco.) • B.Sc. (N.Med.)

• BBA • B.Com. • B.A.

Diploma : • DCA • PGDCA • DST

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ

- Diploma in Artificial Intelligence
- Diploma in Cyber Security
- Certification Course in Digital Marketing
- Certification Course in Nanny Care

10+1 & 10+2
Medical, Non-Medical,
Commerce and Arts

ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ

Affiliated to Jagat Guru Nanak
Dev Punjab State Open
University, Patiala

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

- ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਫੀਸਾਂ ਅਤੇ ਵੱਧ ਸਹੂਲਤਾਂ
- ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤੀ ਸਟਾਫ਼
- ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਖੇਡ ਮੈਦਾਨ
- ਅਤਿ-ਅਧੁਨਿਕ ਕੰਪਿਊਟਰ, ਡਿਜ਼ਿਟਲ, ਕੈਮਿਸਟਰੀ ਅਤੇ ਬਾਇਓਲੋਜੀ ਲੈਬ
- ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਵਜ਼ੀਰਾ
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਬੱਸਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਤੋਂ ਆਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਸਕੇ ਭੈਣ-ਭਰਾ ਅਤੇ ਲੋੜਵੰਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਫੀਸਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਆਇਤ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਖ਼ਾਸ ਵਜ਼ੀਰਾ
10+1 ਅਤੇ 10+2 : 5000/- ਰੁਪਏ
ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਕੋਰਸ : 8000/- ਰੁਪਏ
ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਕੋਰਸ : 10000/- ਰੁਪਏ

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ

ਸਰਹਾਲੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ : ਤਰਨ ਤਾਰਨ (ਪੰਜਾਬ) 143410

Website : ggsksarhali.ac.in E-mail : ggscollegesarhali@yahoo.co.in

ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਮਹਾਂਪੁਰਖ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਵਿਦਿਆ ਦਾ ਚਾਨਣ ਘਰ-ਘਰ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਕਾਲਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 1970 ਵਿੱਚ ਇਲਾਕਾ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਮਹਾਂਪੁਰਖ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਇਸ ਕਾਲਜ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਬਣੇ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਸੁੱਖਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਹੇਠ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਪੋਸਟ-ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਦੇ ਕੋਰਸ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਕਾਲਜ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਜਗਤ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਓਪਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ, ਐਸ.ਏ.ਐਸ. ਨਗਰ, ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਗ੍ਰਾਂਟ-ਇਨ-ਏਡ-ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ (ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ) ਤੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੇ-ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਕਾਲਜ ਹੈ।

ਮੈਸ਼ਨ 2025-26 ਲਈ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਦਾਖਲਾ ਸ਼ੁਰੂ

10+1, 10+2 (ਮੈਡੀਕਲ, ਨਾਨ ਮੈਡੀਕਲ, ਕਾਮਰਸ, ਆਰਟਸ)

- B.A. • B.C.A. • M.Com. • P.G.D.C.A.
- B.Sc. (N.M.) • B.Com. • M.A. (Pbi.) • D.C.A.
- B.Sc. (C.Sc.) • B.Sc. (Eco.) • M.Sc. (IT) • D.S.T.

ਜਗਤ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਓਪਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਕੋਰਸ

- B.C.A. • M.A. (Pbi.) • D.I.T. • D.F.D.
- B.Com. • M.A. (Eng.) • M.Sc. (C.Sc.) • C.G.S.T.
- B.B.A. • M.C.A. • M.B.A.
- Diploma in Care Giver (Old Age Care)
- Diploma in Nanny Care (Early Childhood Care)

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਹੂਲਤਾਂ

- ਦਸਵੀਂ/ਬਾਰਵੀਂ ਚੋਂ 90% ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਅੰਕ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ 25% ਤੱਕ ਫੀਸ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
- ਇੱਕੋ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸਕੇ ਭੈਣ ਭਰਾ ਨੂੰ ਫੀਸ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਆਇਤ।
- ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀ (S.C.) ਦੇ ਯੋਗ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ/ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵਜ਼ੀਰੇ ਦੀ ਸਹੂਲਤ।
- ਗੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਦਾਨੀ ਸੱਜਣਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਵਜ਼ੀਰੇ/ਆਰਥਿਕ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਸਹੂਲਤ।
- N.C.C., N.S.S., Gym, ਬੁੱਕਸ਼ਾਪ, ਕੈਫੇਟੇਰੀਆ ਅਤੇ ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਹੂਲਤ। ਉੱਚ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ, ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤੀ ਸਟਾਫ਼।

ਸ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
(ਆਨਰੇਰੀ ਸਕੱਤਰ)
(ਫੋ) : 98781-70700

Helpline No. :
95011-03467, 98780-68015,
94179-36759, 81469-99004

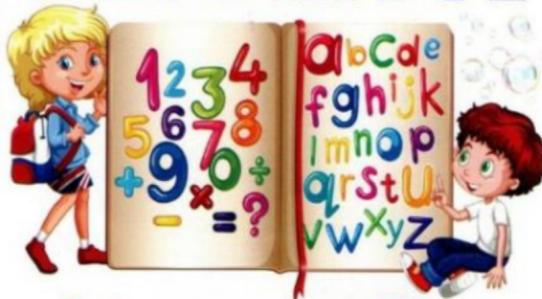
ਡਾ. ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ
(ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ)
(ਫੋ) : 95017-46500

ਵਿਦਿਆ ਦਾ ਗੁਰੂਕੁਲ ਗਿਆਨ ਦਾ ਸਾਗਰ
ਸ਼ਿਪਸ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟਸ, ਰਾਣੀਵਲਾਹ
ਤਰਨ ਤਾਰਨ

**SHIPS LONDON
KIDS PLAY PEN SCHOOL**

What makes us Special?

- Loving and Caring Environment
- Dedicated Teachers and Staff
- Individual Education Plans
- Smart Class Room
- Creative Corner
- Big Outdoor Play Area

Admission Open

There is no Better
Secure, Safe and Fun Place to
leave your Kid than in this School

Transport
Facility
Available

ਗੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ
ਡਾਇਰੈਕਟਰ

ਨਿਰਭੈਅ ਸਿੰਘ
ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ

School Time : 10-00 am to 12-00 p.m.

Village Raniwallah, Chohla Sahib, TARN TARAN.
Mob. : 98148-64435, 98148-64437

ਵੈਬਸਾਇਟ
ਬਣਵਾਉਣ ਲਈ
ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

+91 99881 82740

CALLSTEM SOFTWARE LLP

Unlock your business's true potential with our expertise. Join us today and watch your brand soar!

OUR SERVICES

- Web Design and Development
- Mobile Application Development
- Social Media Management & Marketing
- Graphics Designing
- Custom Software Solutions

Contact - 9463661542

ਨਾਭਾ ਰੋਡ 'ਤੇ ਅਵਾਰਾ ਪਸ਼ੂਆਂ ਕਾਰਨ ਲੋਕ ਚਿੰਤਤ

ਪਟਿਆਲਾ 5 ਮਾਰਚ (ਚਮਨਦੀਪ ਸ਼ਰਮਾਂ) |

ਥਾਪਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਭਾਖੜਾ ਨਹਿਰ (ਨਾਭਾ ਰੋਡ) ਤੱਕ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਵਾਰਾ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਧਾਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਅਚਾਨਕ ਆ ਜਾਂਦੇ ਡੰਗਰਾਂ ਕਾਰਨ ਇਲਾਕਾ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦਾ ਖਤਰਾ ਲਗਾਤਾਰ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਸੇਵਿਅਰ ਕਲੱਬ (ਰਜਿ) ਦੇ ਅਹੁੱਦੇਦਾਰ ਪਵਨ ਗਰਗ ਅਤੇ ਚਮਨ ਸ਼ਰਮਾ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰੈਸ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮਾਡਲ ਟਾਊਨ, ਮਹਾਰਾਜਾ ਯਾਦਵਿੰਦਰਾ ਇਨਕਲੇਵ, ਮਜ਼ੀਠੀਆ ਇਨਕਲੇਵ, ਅਬਲੇਵਾਲ, ਬਾਬੂ ਸਿੰਘ ਕਲੋਨੀ, ਆਦਰਸ਼ ਨਗਰ, ਭਰਤ ਨਗਰ, ਗੁਰਦਰਸ਼ਨ ਨਗਰ ਅਤੇ ਸੈਂਚਰੀ ਇਨਕਲੇਵ ਵਰਗੀਆਂ ਕਈ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਕਾਲੋਨੀਆਂ ਵਸੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਵਾਰਾ ਪਸ਼ੂਆਂ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵੱਲ ਦੌੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਡਰ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਹੈ।

ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਰਾਤ ਸਮੇਂ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਫਿਰਦੇ ਇਹ ਡੰਗਰ ਵਾਹਨ ਚਾਲਕਾਂ ਲਈ ਵੱਡਾ ਖਤਰਾ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਛੋਟੇ ਹਾਦਸੇ ਵੀ ਵਾਪਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਕਲੱਬ ਦੇ ਅਹੁੱਦੇਦਾਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁਝ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਕ ਸਵੇਰੇ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ ਦੁੱਧ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡੰਗਰਾਂ ਨੂੰ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਇਹ ਪਸ਼ੂ ਖੁਰਾਕ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਡਟਕਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਵਾਜਾਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸੇਵਿਅਰ ਕਲੱਬ (ਰਜਿ) ਨੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਵਾਰਾ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਸਥਾਈ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜਲਦ ਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਕੋਲ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਅਵਾਰਾ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਗਊ ਸੈਸ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਦੇਖਣਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਾਭਾ ਰੋਡ ਅਤੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਅਵਾਰਾ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਤੋਂ ਕਦੇ ਰਾਹਤ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

ਫ੍ਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕੈਂਪ ਸਤਵੇਂ ਦਿਨ ਵੀ ਰਿਹਾ ਜਾਰੀ -ਡਾ. ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ

ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਕੱਦ ਗਿੱਲ, ਤਰਨਤਾਰਨ, 6 ਮਾਰਚ |

ਹੋਲੇ ਮਹੱਲੇ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਮੈਡੀਕਲ ਕੈਂਪ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਸੱਚਖੰਡ ਵਾਸੀ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਸੁਲੱਖਣ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਿਖੇ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮੋਜੂਦਾ ਮੁਖੀ ਦੇ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਅਤੇ ਡਾ.ਤਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਿੱਲੋਂ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਿਊ ਮੈਡੀਕਲ ਪੈਕਟੀਸ਼ਨਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਪੰਜਾਬ ਰਜਿ ਨੰਬਰ 100 ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ। ਕੈਂਪ ਸਬੰਧੀ ਸਾਂਝੇ ਬਿਆਨ ਰਾਹੀਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਡਾ.ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਕੱਕਾ ਕੰਡਿਆਲਾ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪੰਜਾਬ, ਡਾ.ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਠ ਵਾਈਸ ਚੇਅਰਮੈਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੋਲੇ ਮਹੱਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ 32ਵਾਂ ਫ੍ਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕੈਂਪ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਦਿਨ ਰਾਤ ਲੋੜਵੰਦ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਚੈੱਕ ਅੱਪ ਕਰਕੇ ਮੁੱਢਲੀ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤ (ਫਸਟ ਏਡ) ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਹੋਲੇ ਮਹੱਲੇ ਦੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ। ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਢੇਟੀਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਡਾ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਛਾਪੜੀ ਸਾਹਿਬ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਤਰਨ

ਤਾਰਨ, ਡਾ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢੰਡ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਤਰਨ ਤਾਰਨ, ਡਾ ਪਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਝਬਾਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੈਸ਼ੀਅਰ, ਡਾ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਮੇਲ, ਡਾ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਜਗਤਪੁਰਾ, ਨਵਰਾਜ ਗਿਦੜੀ ਬਘਿਆੜੀ, ਡਾ ਗੁਰਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਿਰਦੀ ਤਰਨ ਤਾਰਨ, ਡਾ ਲਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੋਤੀ ਤਰਨ ਤਾਰਨ, ਡਾ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੋਧਪੁਰ, ਡਾ ਅਨੇਖ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਗੋਰਖਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ, ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੋਹਲ, ਡਾ ਸਰਵਨ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ, ਡਾ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੱਟੀ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ, ਆਦਿ ਦੀ ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ ਲੋੜਵੰਦ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਚੈੱਕ ਅੱਪ ਕਰਕੇ ਮੁੱਢਲੀ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤ ਸੇਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੇਵਾ ਤਨ ਮਨ ਧਨ ਅੱਗੇ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ। ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸਮੁੱਚੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ਡੇਰੇ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਬਾਬਾ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਸੂਲਪੁਰ, ਬਾਬਾ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਲੋਂ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਫਰੀਦਕੋਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਮੈਡੀਕਲ ਸਟੂਡੈਂਟਸ (FAMS) ਵੱਲੋਂ ਬੈਡਮਿੰਟਨ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ 2026 ਦਾ ਸਫਲ ਆਯੋਜਨ

ਤਰਨ ਤਾਰਨ/ਫਰੀਦਕੋਟ 5 ਮਾਰਚ (ਸਨਦੀਪ ਸਿੱਧੂ, ਪਰਮਿੰਦਰ ਚੋਹਲਾ) |

ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ਼ ਹੈਲਥ ਸਾਇੰਸਿਜ਼ (BFUHS), ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੇ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਪ੍ਰੋ. (ਡਾ.) ਰਾਜੀਵ ਸੂਦ ਦੀ ਯੋਗ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਮੈਡੀਕਲ ਸਟੂਡੈਂਟਸ (FAMS) ਵੱਲੋਂ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ (GGSMCH) ਦੇ ਬੈਡਮਿੰਟਨ ਐਰੀਨਾ ਵਿਖੇ 'ਬੈਡਮਿੰਟਨ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ 2026' ਦਾ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਚਾਰ ਰੋਜ਼ਾ ਖੇਡ ਉਤਸਵ ਵਿੱਚ ਅੰਡਰ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਜੂਨੀਅਰ ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟਸ ਅਤੇ ਫੈਕਲਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਪੂਰੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਖੇਡ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਓਪਨ ਪੁਰਸ਼ ਸਿੰਗਲਜ਼ ਵਿੱਚ ਮਿਦੁਲ ਝਾਅ (ਬੈਚ 2025) ਜੇਤੂ ਅਤੇ ਧਰੁਵ ਬਾਂਸਲ (ਬੈਚ 2024) ਉਪ-ਜੇਤੂ ਰਹੇ। ਓਪਨ ਪੁਰਸ਼ ਡਬਲਜ਼ ਵਿੱਚ ਵਿਵੇਕ ਮਿਸ਼ਰਾ (2023) ਅਤੇ ਮਿਦੁਲ ਝਾਅ (2025) ਦੀ ਜੋੜੀ ਨੇ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਡਾ. ਹਿਮਾਂਸ਼ੂ ਖੁਟਣ (ਐਸੋਸੀਏਟ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ) ਅਤੇ ਅਰਸ਼ ਕਾਨੀਆਲ (2021) ਦੀ ਜੋੜੀ ਉਪ-ਜੇਤੂ ਰਹੀ। ਮਹਿਲਾ ਵਰਗ ਵਿੱਚ, ਓਪਨ ਮਹਿਲਾ ਸਿੰਗਲਜ਼ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਕਿਰਨਜੋਤ ਕੌਰ (Jr-1, ਐਨਸਥੀਸੀਆ) ਜੇਤੂ ਰਹੀ ਅਤੇ ਕਿਰਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ (2020) ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਰਹੀ। ਓਪਨ ਮਹਿਲਾ ਡਬਲਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਰਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ (2020) ਅਤੇ ਦੀਪਾਂਸੂ ਬਿਸ਼ਨੋਈ (2023) ਦੀ ਜੋੜੀ ਜੇਤੂ ਰਹੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਓਪਨ ਮਿਕਸਡ ਡਬਲਜ਼

ਵਿੱਚ ਮਿਦੁਲ ਝਾਅ (2025) ਅਤੇ ਜਾਨੂਵੀ (2025) ਨੇ ਜੇਤੂ ਖਿਤਾਬ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਕੀਤਾ। ਬੈਚ-ਵਾਈਜ਼ ਟੀਮ ਈਵੈਂਟ ਵਿੱਚ 2023 ਬੈਚ ਦੀ ਟੀਮ (ਵਿਵੇਕ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਅਵਿਸ਼ ਬਵੇਜਾ, ਜਤਿਨ ਸਚਦੇਵਾ, ਮਿਨਲ ਬਾਂਸਲ, ਦੀਪਾਂਸੂ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਅਤੇ ਤੇਜਸਵੀ ਕਥੂਰੀਆ) ਨੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦਿਆਂ ਟਰਾਫੀ ਜਿੱਤੀ, ਜਦਕਿ 2025 ਬੈਚ ਦੀ ਟੀਮ ਉਪ-ਜੇਤੂ ਰਹੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ 'ਫੈਕਲਟੀ ਬਨਾਮ ਜੇਤੂ' ਮੈਚ ਵੀ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਹਿਮਾਂਸ਼ੂ ਖੁਟਣ, ਡਾ. ਗਿਰੀਸ਼ ਮਟਵਾ ਅਤੇ ਡਾ. ਕਿਰਨਜੋਤ ਕੌਰ ਦੀ ਫੈਕਲਟੀ ਟੀਮ ਨੇ 2023 ਬੈਚ ਦੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ ਜਿੱਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ। ਇਨਾਮ ਵੰਡ ਸਮਾਰੋਹ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਡਾ. ਰਵਿੰਦਰ ਗਰਗ (ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਅਤੇ ਮੁਖੀ, ਮੈਡੀਸਨ ਵਿਭਾਗ) ਅਤੇ ਡਾ. ਕਵਿਤਾ ਸ਼ਰਮਾ (ਸਪੋਰਟਸ ਹੱਡ) ਨੇ ਕੀਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੇਤੂਆਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਖੇਡ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ FAMS ਦੀ ਸਪੋਰਟਸ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਿਵੇਕ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ ਅਤੇ ਸਕੱਤਰ ਰਜਤ ਤੇਤਰਵਾਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਉਲੀਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਨੂੰ ਸਫਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਡਾ. ਕਵਿਤਾ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਡਾ. ਹਿਮਾਂਸ਼ੂ ਖੁਟਣ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰੰਤਰ ਸਹਿਯੋਗ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧੰਨਵਾਦ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ।

ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਭੁੱਲਰ ਦੇ ਹਲਕੇ 'ਚ ਸੂਬਾ ਪੱਧਰੀ ਰੋਸ ਰੈਲੀ ਅਤੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਅੱਜ

ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਪੱਟੀ ਵਿਖੇ ਸੂਬਾ ਪੱਧਰੀ ਰੈਲੀ ਅਤੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਐਕਸ਼ਨ ਦੀ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਹਮਾਇਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਐਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ

ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਕੱਦ ਗਿੱਲ, ਤਰਨ ਤਾਰਨ, 6 ਮਾਰਚ ,ਪੰਜਾਬ ਸੁਭਾਰਡੀਨੇਟ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ 1680 ਸੈਕਟਰ 22ਬੀ, ਚੰਡੀਗੜ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਣਵਾਂ, ਸੂਬਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਪੁਆਰੀ , ਸੂਬਾਈ ਆਗੂ ਬਲਕਾਰ ਵਲਟੋਹਾ, ਕਾਰਜ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋ, ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁਰੀ, ਜਸਵੰਤ ਰਾਏ ਸ਼ਰਮਾ , ਭਵਾਨੀ ਫੋਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਾਕੀਪੁਰ, ਕਲਾਸ ਫੋਰ ਗੋਰਮਿੰਟ ਇੰਪਲਾਈਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਆਗੂ ਜਸਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਉੱਘੀ, ਪੰਜਾਬ ਪੈਨਸ਼ਨਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਆਗੂ ਸਤਿਆ ਪਾਲ ਗੁਪਤਾ, ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਅਜਨਾਲਾ, ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਤਰਨ ਤਾਰਨ, ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁਰੀ, ਬਲਰਾਜ ਸਿੰਘ ਭੰਗੂ, ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਘੁਕੇਵਾਲੀ, ਪੀ ਐਸ ਈ ਬੀ ਇੰਪਲਾਈਜ਼ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ (ਏਟਕ), ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਗੰਡੀਵਿੰਡ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਗੋਰਮਿੰਟ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਵਰਕਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ(ਏਟਕ) ਵੱਲੋਂ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਆਪਣਾ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ 7 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਲਾਲ ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਪੱਟੀ ਵਿਖੇ ਸੂਬਾ ਪੱਧਰੀ ਰੈਲੀ ਅਤੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਐਕਸ਼ਨ ਦੀ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਹਮਾਇਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਐਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ

ਨੀਤੀਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਦਾ ਬੇੜਾ ਗਰਕ ਕਰਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਬੱਸਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਫਤ ਸਫਰ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣ, ਰੈਲੀਆਂ ਵਾਸਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਬੱਸਾਂ ਭੇਜਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਫ੍ਰੀ ਬੱਸ ਸਰਵਿਸ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲ ਪੰਜਾਬ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਦੇ 1000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਬਕਾਇਆ ਪਏ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਭਾਗ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਵੀ ਨਵੀਂ ਬੱਸ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਗਈ। ਪੰਜਾਬ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਦੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਦਾ ਫਲੀਟ 2407 ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਰੋਡਵੇਜ਼ ਦੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਵਾਸਤੇ ਸਪੋਅਰ ਪਾਰਟਸ ਵੀ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ ਬੱਸਾਂ ਵਰਕਸ਼ਾਪਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਠੇਕਾ ਅਤੇ ਆਉਟ ਸੋਰਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਰੈਗੂਲਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ , ਪੁਰਾਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਬਹਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ, ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦਾ ਬਣਦਾ 16 ਫੀਸਦੀ ਡੀ ਏ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ, ਪੰਜਾਬ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰਾਂ ਦੇ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲਾਂ ਸਬੰਧੀ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ। ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਹੱਕੀ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਮਸਲੇ ਹੱਲ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਹੋਰ ਤਿੱਖੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਵੈਬਸਾਇਟ ਬਣਵਾਉਣ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ
 +91 99881 82740